

Cours de tibétain - analyse - 27e pratique

Les 37 pratiques des bodhisattvas - Analyse

27e pratique : “la pāramitā de la patience”¹

༡༧) བཟོད་བའི་ཕར་ཕྱིན།

དག་བའི་ལོངས་སྤོད་འདོད་བའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལ། །
གཞོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་རིན་ཆེན་གཏེར་དང་མཚུངས། །
དེ་ཕྱིར་ཀུན་ལ་ཞེ་འགྲས་མེད་བ་ཡིས། །
བཟོད་བ་སྐྱོམ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལག་ལེན་ཡིན། །

27) L'enfant des Vainqueurs qui veut être riche en vertu
Considère tout être malfaisant comme un précieux trésor.
Cultiver la patience sans ressentiment pour quiconque,
C'est agir en bodhisattva.²

27) Pour l'enfant des Vainqueurs qui désire les richesses de la vertu,
Les êtres malfaisants sont équivalents à un trésor de richesses.
C'est pourquoi, sans ressentiment pour quiconque,
Méditer la patience est une pratique des filles et fils des vainqueurs.³

༡༧) [བཟོད་བ+འི་+ཕར་ཕྱིན།]

[དག་བ+འི་+ལོངས་སྤོད་] [འདོད་བ+འི་+རྒྱལ་སྤྲུལ་+ལ།] །
[གཞོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་] [རིན་ཆེན་གཏེར་+དང་+མཚུངས།] །
[དེ་ཕྱིར་ཀུན་+ལ་] [ཞེ་འགྲས་མེད་བ་+ཡིས།] །
[བཟོད་བ་སྐྱོམ་བ་] [རྒྱལ་སྤྲུལ་ལག་ལེན་ཡིན།] །

¹ ལྷོན་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ est le titre donné à cette pratique dans le commentaire de Chokyi Trakpa : l'entraînement à la générosité.

² Traduction Padmakara.

³ Traduction jm.

Vocabulaire 27e pratique

བཟོད་པ་	patience
ཕར་ཕྱིན་	pāramitā, abréviation de ཕར་ལོ་ལྷོ་ཕྱིན་པ་
དགེ་བ་	vertu
ལོངས་སྤྱོད་	richesse
འདོད་པ་	désirer
རྒྱལ་སྲས་	filles et fils des vainqueurs
གནོད་བྱེད་	être malfaisant
ཐམས་ཅད་	tous, toutes
རིན་ཆེན་གཏེར་	trésor de richesses
དང་མཚུངས་པ་	équivalent, analogue, même, égal
དེ་ཕྱིར་	à cause de cela, pour cette raison...
ཀུན་	tout, toute
ཞེ་འགྲས་	ressentiment, excréter
ཡིས་	ergatif, instrumental (particule)
བཟོད་པ་སྒོམ་པ་	méditer la patience, supporter

Annexe : commentaire de Chökyi Drakpa

Au niveau de la 10e pratique, commence l'explication de la voie pour les êtres supérieurs qui unifient la vacuité à la compassion. À ce niveau, trois points sont énoncés, dont le 3e concerne les conseils pour ces êtres supérieurs. **La 25e pratique correspond à ce 3e point.**

Ce 3e point est lui-même divisé en cinq points : 1) བ་ཚོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་བསྐབ་པ། 2) མདོ་ནས་གསུངས་པའི་ཚོས་བཞི་ལ་བསྐབ་པ། 3) ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་ཚུལ་ལ་བསྐབ་པ། 4) དྲན་ཤེས་དང་ལྡན་པས་གཞན་དོན་སྦྱབ་པ་ལ་བསྐབ་པ། 5) དགོ་བ་རྗོལ་བྱང་དུ་བསྐྱོ་བ་ལ་བསྐབ་པའོ།. Le premier de ces 5 points est lui-même divisé en six points, un pour chaque pāramitā.

La 27e pratique, l'entraînement à la patience བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་སྐོབ་ཚུལ་, est donc le troisième de ces six points :

གསུམ་པ་བཟོད་པ་ལ་བསྐབ་པ་ནི།

དགོ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་པའི་རྒྱལ་སྐས་ལ། །
གཞོན་བྱེད་ཐམས་ཅད་རིན་ཆེན་གཏེར་དང་མཚུངས། །
དེ་ཕྱིར་ཀུན་ལ་ཞེ་འགྲས་མེད་པ་ཡིས། །
བཟོད་པ་སྐོམ་པ་རྒྱལ་སྐས་ལག་ལེན་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། དཀའ་ཐུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་བཟོད་པ་བསྐོམས་པའི་དགོ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱོད་པར་འདོད་པའི་རྒྱལ་བའི་སྐས་པོ་རྣམས་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་དགྲ་སོགས་གཞོན་པ་བྱེད་པ་གང་བྱུང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི། རྙེད་པར་དཀའ་བའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་ཆེན་པོའི་གཏེར་བྱང་མི་ཤེས་པ་བྱིམ་ནས་དོལ་བ་དང་མཚུངས་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཞོན་བྱེད་ཀུན་ལ་ཞེ་འགྲས་པའམ་ཁོང་ཁྱོད་པའི་བསམ་པ་ཅུང་བྱང་ཅམ་མེད་པ་ཡི་སྐོ་ནས་བཟོད་པ་རྣམས་པ་གསུམ་སྐོམ་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་སྐོབ་ཚུལ་གྱི་ལག་ལེན་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའོ། །